

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Гугнін Е.А.

25 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 06 Контролінг

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма
(спеціалізація) Менеджмент у будівництві
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут Фізико-технічний

факультет Будівництва, архітектури та дизайну
(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

Робоча програма «Контролінг»
(назва навчальної дисципліни)
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

освітня програма
(спеціалізація) «Менеджмент у будівництві»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«23» 09 2020 року - 18 с.

Розробник: Ткаченко А.М. д.е.н., проф. зав. каф. Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

Протокол від «23» 09 2020 року № 3

Завідувач кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

«23» 09 2020 року (А.М. Ткаченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією Факультету будівництва, архітектури та дизайну
(найменування факультету)

Протокол від «24» 09 2020 року № 2

«24» 09 2020 року Голова (В.О. Савченко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і найменування)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 073 «Менеджмент» (код і найменування) освітня програма Менеджмент у будівництві (назва освітньої програми)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 105		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 6,7	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		27 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	95 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 75% / -

для заочної форми навчання – 10,5% / -

1. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Контролінг» є формування у майбутніх менеджерів комплексного бачення системи управління, і перш за все, одного з найбільш значущих блоків цієї системи - формування інформації про витрати і ресурсах підприємства або організації з метою вироблення альтернативних варіантів управлінських рішень; вирішення проблем, пов'язаних з організацією та методологією побудови системи контролінгу, сприяння підвищенню якості менеджменту, забезпечення стабільного розвитку підприємств і організацій

Завданнями вивчення дисципліни:

- підвищення загального рівня економічних знань;
- оволодіння базовими знаннями з питань сутності, функцій і видів контролінгу;
- організація руху інформаційних потоків на підприємстві з метою отримання інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень як по центрах управління, так і по підприємству в цілому;
- опанування методологією оперативного і стратегічного контролінгу та методологію проведення діагностики фінансово-господарського стану підприємств та організацій;
- здобути знання щодо організаційно-методологічного побудови системи контролінгу на вітчизняних підприємствах і в організаціях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:

Інтегральну компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР 7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПР 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи

ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

2. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Сутність, об'єкти та організаційні основи створення системи контролінгу на підприємстві

Тема 1. Контролінг: сутність, види і основні завдання.

Сутність контролінгу та передумови його виникнення. Предмет, цілі, функції та завдання контролінгу. Види контролінгу. Контролінг в системі управління підприємством.

Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу

Сутність і класифікація витрат. Центри відповідальності та центри витрат: поняття, види.

Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу

Управлінський облік як вихідний елемент системи контролінгу. Методи обліку витрат і калькуляції собівартості продукції. Сучасні системи управлінського обліку.

Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві

Планування як функція управління. Сутність і цілі бюджетування. Система бюджетів на підприємстві. Методика розробки зведеного бюджету: складання і заімосогласованіє системи бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень. Гнучкий бюджет.

Змістовий модуль 2. Основні функціональні складові системи контролінгу на підприємстві.

Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу

Плани і нормативи як вихідна база аналітичної роботи в системі контролінгу. Методи та інструменти оперативного контролінгу. Аналіз відхилень - основний інструмент оцінки діяльності центрів відповідальності. Маржинальний аналіз (метод сум покриття). Інструментарій контролінгу в системі матеріально-технічного постачання і збуту. Модель «витрати - обсяг - прибуток» (CVP- аналіз)

Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства

Цілі, завдання, зміст експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства. Методи стратегічної діагностики підприємства: аналіз сильних і слабких сторін підприємства, можливостей і загроз. Оперативна діагностика фінансово-господарського стану підприємства. Метод бальної оцінки (показник Аргенті) як альтернативний метод прогнозування банкрутства.

Тема 7. Контролінг інвестиційних проєктів

Мета, завдання та особенности контролінгу інвестиційних проєктів. Процес створення системи контролінгу інвестиційних проєктів на підприємстві. Критерії оцінювання інвестиційних проєктів в контролінгу: аналіз традиційних методів. Аналіз критеріїв оцінки інвестиційно проєктів з дисконтуванням грошових потоків.

Змістовий модуль 3. Контролінг при прийнятті управлінських рішень

Тема 8. Організаційно-методичні основи формування системи контролінгу на підприємстві

Формування цільових функцій і елементів системи контролінгу. Місце служби контролінгу в організаційній структурі підприємства. Структура і склад служби контролінгу. Інформаційні потоки на підприємстві в системі контролінгу. Впровадження контролінгу на підприємстві.

Тема 9. Контролінг в системі прийняття управлінських рішень

Класифікація управлінських рішень. Характеристика підходів до прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Сутність, об'єкти та організаційні основи створення системи контролінгу на підприємстві												
Тема 1. Контролінг: сутність, види і основні завдання	8	2	1	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу	8	2	1	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві	14	4	2	-	-	8	14	1	1	-	-	12
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролю гну	12	4	2	-	-	6	12	1	-	-	-	11
Разом за змістовим модулем 1.	52	14	8	-	-	30	52	3	1	-	-	48
Змістовий модуль 2. Функціональні складові контролінгу при прийнятті управлінських рішень												
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10
Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів	14	4	2	-	-	8	14	1	1	-	-	12
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування системи контролінгу на підприємстві	15	4	4	-	-	7	15	-	-	-	-	15
Тема 9. Контролінг в системі прийняття управлінських рішень	12	3	2	-	-	7	12	1	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2.	53	13	10	-	-	30	53	3	3	-	-	47
Разом	105	27	18	-	-	60	90	6	4	-	-	95

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
1	Контролінг: сутність, види і основні завдання	1 / -
2	Характеристика об'єктів контролінгу	1 / -
3	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	2 / -
4	Система планування та бюджетування на підприємстві	2 /1-
5	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	2 / -
6	Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	2 /1
7	Контролінг інвестиційних проектів	4 /1
8	Організаційно-методичні основи формування системи контролінгу на підприємстві	2 /-
9	Контролінг в системі прийняття управлінських рішень	2 /1-
	Разом	18 / 4

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Не передбачається навчальним планом	
2		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
1	Контролінг: сутність, види і основні завдання	5 / 8
2	Характеристика об'єктів контролінгу	5 / 8
3	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	6 / 9
4	Система планування та бюджетування на підприємстві	8 / 12
5	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	6 / 11
6	Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	8 / 10
7	Контролінг інвестиційних проектів	8 / 12
8	Організаційно-методичні основи формування системи контролінгу на підприємстві	7 / 15
9	Контролінг в системі прийняття управлінських рішень	7 / 10
	Разом	60 / 95

8. Індивідуальні завдання

Не передбачається навчальним планом

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

10. Методи контролю

Для студентів денної та заочної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, аудиторне розв’язання задач, тестування

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формування у майбутніх менеджерів комплексного бачення системи управління, і перш за все, одного з найбільш значущих блоків цієї системи - формування інформації про витрати і ресурсах підприємства або організації з метою вироблення альтернативних варіантів управлінських рішень; вирішення проблем, пов’язаних з організацією та методологією побудови системи контролінгу, сприяння підвищенню якості менеджменту, забезпечення стабільного розвитку підприємств і організацій.

12. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен.

Поточний контроль знань студентів з дисципліни «Контролінг» являє собою оцінку рівня виконаних:

- а) практичних занять:
 - поточний контроль (вибіркове опитування теоретичного матеріалу та розв’язання аудиторних завдань);
 - оцінка самостійних завдань;
- б) тестування із змістовного модулю.

13. Політика курсу та критерії оцінювання

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- самостійна робота включає в себе самостійне опрацювання

Політика курсу

питань, що стосуються тем лекційних занять, які не викладені під час занять або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу;

- індивідуальну роботу студент виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів;
- ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з дисципліни за графіком визначеним викладачем;
- здобувачі вищої освіти мають право отримати оцінку за екзамен автоматично – у випадку, якщо впродовж семестру набрали від 60-100 балів;
- здобувачі вищої освіти, після завершення аудиторних занять, мають право підвищити свою оцінку лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує 0 балів і зобов'язаний повторно скласти контрольну роботу чи іспит;
- під час роботи над завданнями, у випадку користування інтернет-ресурсами та іншими джерелами інформації, студент зобов'язаний зазначити відповідне джерело;
- усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%;
- у разі виявлення факту текстових запозичень більше 30% студент отримує за завдання 0 балів і має повторно виконати завдання.

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) є обов'язковим компонентом навчання;
- з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись у дистанційному режимі. За погодженням із керівником курсу студент може презентувати виконані завдання під час консультацій;
- студент зобов'язаний дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Політика щодо якості набутих знань та компетентностей:

згідно з п. 4.2.2 Положення про систему забезпечення Національним університетом «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) зі змінами (згідно з рішенням вченої ради університету протокол № 1/21 від 27.08.2021 р.) оцінка якості набутих здобувачем вищої освіти знань та компетентностей здійснюється за результатами контрольних заходів, які включають вхідний, поточний, рубіжний (модульний), підсумковий контроль, а також ректорські контрольні роботи.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої(-их) дисципліни. Результати контролю

аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах спільно з викладачами, які проводять заняття із забезпечувальної дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Результати поточного контролю використовується викладачем для коригування методів і засобів навчання та студентами для подальшого планування самостійної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, за результатами якого студент допускається до виконання контрольної роботи, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової екзаменаційної оцінки з певної дисципліни.

Рубіжний (модульний) контроль - це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Цей контроль може бути модульним і проводитись у формі контрольної роботи, тестування, виконання розрахункового завдання, курсового проекту (роботи) тощо. Форма контрольного заходу і критерії оцінювання під час рубіжного контролю визначається кафедрою і відображаються у навчальній програмі дисципліни. За підсумками першого та подальшого рубіжного (модульного) контролю викладач може сформулювати підсумкову оцінку знань студентів і оголосити її до початку екзаменаційної сесії. Під час екзаменаційної сесії студенти, які не згодні з оцінкою за підсумками рубіжного контролю, складають екзамен. Модульний контроль є необхідним елементом рейтингової технології освітнього процесу.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формах семестрового екзамену або заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

Оцінювання проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (протягом кожного з модулів)	<i>Робота на лекціях:</i> - присутність на лекційних заняттях; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	до 10 балів за модуль
	<i>Робота на практичних заняттях:</i> - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни; - усне опитування, тестування, вирішення практичних завдань, розв'язок задач; - участь у навчальній дискусії, - обговоренні ситуаційного завдання.	до 90 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 100 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ екзамен	Екзамен включає 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється до 25 балів та практичне завдання, що оцінюється до 50 балів. Залік проходить у формі співбесіди.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються таким чином:

Бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє: - творчий підхід до засвоєного матеріалу, повноту і правильність виконання завдання; - вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях; - глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень; - чітке, послідовне викладення відповіді; - вміння пов'язати теорію і практику; - бере активну участь у науковій роботі (конференції, круглі столи, наукові семінари, публікація статей).	Високий Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни	Відмінно (А)
85-89	Здобувач вищої освіти демонструє: - глибоке знання матеріалу, повноту і правильність виконання завдання, проте мають місце деякі неprincipові помилки чи помилки несуттєвого характеру; - переважання логічних підходів у відповідях на питання; - вміння пов'язати теорію з практикою	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей з відповідними програмними результатами з дисципліни, однак під час відповідей припустився незначних неточностей.	Добре (В)
75-84	Здобувач вищої освіти демонструє: - належне володіння матеріалом та вміння його застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності (при цьому помилки у відповідях/ розв'язках/ розрахунках не є системними); - переважання логічних підходів у відповідях на питання, проте на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь нечітка і неповна; - не завжди має місце чітке прогнозування подій від пропонованих рішень ситуацій; - вміння пов'язати теорію і практику	Достатній Здобувач вищої освіти набув фахових компетентностей та відповідних програмних результатів з дисципліни, однак на додаткові питання з теоретичних положень та практичних завдань відповідь не чітка та не повна.	Добре (С)
70-74	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоєння матеріалу; - недостатню повноту знань при викладенні матеріалу; - засвоєння теоретичного матеріалу, передбаченого програмою дисципліни; - допущення значної кількості неточностей і грубих помилок при вирішенні практичних завдань, які здатний усунути після зауваження викладача; - порушення логічної послідовності при викладенні матеріалу;	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни та забезпечує достатній рівень відтворення та застосування основних положень дисципліни	Задовільно (D)

	- вміння пов'язувати питання теорії і практики		
60-69	Здобувач вищої освіти демонструє: - репродуктивний підхід до засвоєння та викладання матеріалу; - недостатню повноту викладення матеріалу; - поверхневі знання основного матеріалу; - наявність значної кількості неточностей у викладі матеріалу; - порушення логічної послідовності при викладі матеріалу; - вміння пов'язувати питання теорії і практики	Середній Здобувач вищої освіти частково набув фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни і має мінімально допустимий рівень знань з усіх складових навчальної програми дисципліни.	Задовільно (E)
35-59	Здобувач вищої освіти демонструє: - відсутність знань з більшої частини матеріалу, слабе засвоєння принципів положень курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - відповіді неправильні зі значною кількістю суттєвих помилок; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Низький Здобувач вищої освіти набув окремих фахових компетентностей та програмних результатів з дисципліни але не забезпечує практичної реалізації завдань, що формуються при вивченні курсу	Незадовільно з можливістю повторного складання (FX)
1-34	Здобувач вищої освіти демонструє: - повне не виконання вимог робочої програми з вивчення курсу; - наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань; - неграмотне і неправильне викладення відповідей; - пасивне опрацювання матеріалу з дисципліни.	Незадовільний Здобувач вищої освіти не набув фахових компетентностей і не здатний до самостійного вирішення завдань, які окреслює дисципліна.	Незадовільно з повторним вивченням / (F)

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальної кількості балів за поточним контролем з окремих змістових модулів, або не згодний з оцінкою, він може під час рубіжного контролю може написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається таким чином:

- модуль №1 – 100 балів;
- модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Шкала оцінювання завдань модульної контрольної роботи

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за кожне	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах дисципліни, викладено науковою мовою, демонструє авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових

		відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	Загалом здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - правильного вибору алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. Загалом завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; Загалом завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - містить грубі помилки у розрахунках/має неправильно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Результати поточного та модульного контролю узагальнюються таким чином:

Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4, Т5)	Змістовий модуль № 2 (Т6, Т7, Т8,Т9)	Визначення остаточної оцінки (максимум 100 балів)
Поточний контроль (ПК 1)	Поточний контроль (ПК 2)	$ПК = (ПК\ 1 + ПК\ 2)/2$
Рубіжний (модульний) контроль (РМК 1)	Рубіжний (модульний) контроль (РМК 2)	$РМК = (РМК\ 1 + РМК\ 2) / 2$
Підсумок		$(ПК + РМК) / 2$

Якщо здобувач вищої освіти не отримав достатньої кількості балів за поточними результатами та результатами модульного контролю, екзамен виставляється за результатами оцінювання за шкалою ЄКТС відповідей (в усній або письмовій формі) на контрольні питання екзамену та виконання практичного завдання. Контрольні питання до екзамену здобувачі вищої освіти розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи та оцінюється за аналогічними критеріями.

Залік

Поточне тестування та самостійна робота									Підсум- ковий тест (екзамен)
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
11	11	11	11	11	11	11	12	11	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з таких варіантів:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи розміщено в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Структура екзаменаційного білета відповідає структурі модульної контрольної роботи (два контрольні питання, що виконуються в усній або письмовій формі, та практичне завдання) та оцінюється за аналогічними критеріями. Контрольні питання до екзамена здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Контролінг» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» всіх форм навчання /Укл.: Ткаченко А.М., Ханенко А.В. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).

2. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Контролінг» для студентів спеціальності «Менеджмент» всіх форм навчання /Укл.: Ткаченко А.М., Ханенко А.В. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).

3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Контролінг» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» заочної форми навчання / Укл. Ткаченко А.М., Ханенко А.В. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. (електронний варіант).

15. Рекомендована література

Основна

1. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Контролінг: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 116 с.
2. Березін О.В., Міценко Н.Г., Дуда С.Т. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Київ : Кондор 2019. 308 с.
3. Бізнес-планування та управління проектами: навч. посіб. / П.Г. Ільчук, Р.В. Фещур, А.І. Якимів та ін. ; за ред. П.Г. Ільчука. Львів : Новий Світ - 2000, 2019. 216 с.
4. Григораш І.О. Контролінг як сучасна система управління підприємством. Актуальні проблеми економіки. 2017.№ 11(113). С. 96-107.
5. Давидович І.Є. Контролінг: навч. посіб. Київ : Кондор, 2019. 552 с.
6. Захарченко П.В., Гриценко М.П. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Мелітополь : Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. 224 с.
7. Захарченко П.В., Костенко Г.П. Методи та моделі фінансового прогнозування: посіб. Мелітополь : ВД ММР, 2018. 224 с.
8. Калайтан Т.В. Контролінг: навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Кондор 2019. 252 с.
9. Костенко Г.П. Застосування фінансового контролінгу в управлінні розвитком підприємств курортно-рекреаційної сфери. Актуальні проблеми прогнозування економіки України : монографія / за ред. О.І. Черняка, П.В. Захарченка. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. С. 410-419.
10. Маркіна І.А., Таран-Лала О.М., Гунченко М.В. Контролінг для менеджерів: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
11. Паєнтко Т.В., Федосов В.М. Управління фінансами: контролінг на мікрорівні. Фінанси України. 2018. № 3. С. 80–96.
12. Портна О.В. Контролінг: підручник. 2-ге вид. Львів : Магнолія 2006, 2019. 264
13. Прокопець Л.В. Контролінг як інструмент управління підприємством. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 39-2. С. 17-20.

14. Птащенко Л.О., Сержанов В.В. Фінансовий контролінг. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 344 с.
15. Сисоєв А.В. Оцінка ефективності контролінгу операційної діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7622>.
16. Тарасенко С.І. Управління витратами: навч. посіб. Кам'янське : ДДТУ, 2018. 305 с
- 16.Ткаченко, А.М., Бакута А.В. Контроллинг – Днепр, 2016 – 203 с.

Допоміжна

1. Ткаченко А.М. Контролінг в системі управління промисловим підприємством: Монографія / Запорізька держ. інженерна академія. - Запоріжжя: Видавництво Запорізької держ. інженерної академії, 2006. - 194с.5. Фольмут Х.И. Инструменты контроллинга от А до Я. Пер. с нем. / Под ред. и с предисл. М.А. Лукашевича, Е.Н. Тихоненковой. —М.: Финансы и статистика, 2001. — 288с.
2. 25 ключових моделей управління / Гербен ван ден Берг, Пол Пітерсма / пер. з англ. В. Луненко. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. 208 с.
3. Аналіз інвестиційних проєктів: практикум для ст-ів ВНЗ / А.В. Череп, В.З. Бугай, Є.Л. Білий, А.В. Бугай. Київ : Кондор, 2017. 260 с.
4. Беленкова О.Ю. Сутність оперативного конторолінгу та його роль в управлінні підприємством. Ефективна економіка. 2018. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6242>.
5. Бондарчук М.К., Алексєєв І.В. Фінансова санація і антикризове управління підприємством (з перекладом тем англійською мовою) : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 268 с.
6. Буднік М.М., Невертій Г.С., Курилова Н.М. Стратегічне управління: навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 292 с.
7. Бутинець Т.А. Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2011. 772 с.
8. Жовновач Р.І., Чередніченко М.Г. Система контролінгу у забезпеченні стабільного розвитку підприємств реального сектору економіки. Ефективна економіка. 2017. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6201>.
9. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З.Б. Живко, О.Р. Сватуок, М.І. Копитко; за заг. ред. З.Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 456 с. 25. Костенко Г.П. Концептуальні засади фінансового контролінгу на підприємствах курортно-рекреаційної сфери. Ефективна економіка. 2018. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6540>.
10. Костенко Г.П. Необхідність фінансового контролінгу як системи ефективного управління підприємств курортно-рекреаційної сфери. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності : теоретичні, практичні та освітні аспекти : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 30-31 берез. 2017 р. Дніпро : НМАУ, 2017. С. 473-476.
11. Лень В.С., Глиненко В. В. Звітність підприємства : підручник. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2019. 676 с.
12. Масіна Л.О. Концептуальні підходи до формування системи забезпечення стратегічного контролінгу. Ефективна економіка. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7077>.

13. Матрос О.М. Виробничі запаси підприємства в контексті управлінського обліку. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2017. Вип. 3(08). С. 339-343.
14. Методи сучасної теорії управління: підручник / А.П. Ладанюк, Н.М. Луцька, В.Д. Кишенько, Л.О. Власенко, В.В. Іващук. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 368 с.
15. Мороз В.М., Мороз С.А. Ризик-менеджмент: навч. посіб. Київ : Кондор 2019. 140 с.
16. Партин Г.О., Загородній А.Г., Ясінська А.І., Воскресенська Т.І. Управлінський облік : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 340 с.
17. Петухова О.М. Інвестування: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 336 с.
18. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / А.Ф. Бурик та ін. Київ : ЦУЛ, 2017. 260 с.
19. Правдюк Н.Л., Мулик Т.О., Мулик Я.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект: монографія. Київ : ЦУЛ, 2019. 224 с.
20. Терещенко О.О., Іващенко А.І. Сучасний стан і напрями інноваційного розвитку корпоративних фінансів. Фінанси України. 2018. № 1. С. 112-124.
21. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Управління фінансовою санацією підприємства: підручник. Львів : Новий Світ - 200, 2018. 396 с.
22. Управління життєвим циклом корпорацій. Адісес І.; пер. Стельмах В. Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. 272 с.
23. Фаріон І. Д., Писаренко Т. М. Управлінський облік : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 792 с.
24. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін. ; за заг. ред. І.О. Школьник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
25. Шубіна С.В., Мірошник О.Ю., Швадченко В.О. Фінансовий аналіз: практикум : навч. посіб., Київ : Центр учбової літератури, 2019. 296 с.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-портал для управлінців – www.management.com.ua
2. сайт корпоративного менеджменту – www.cfin.ru
3. Офіційний сайт Державного Комітету статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку ЮНКТАД – <http://www.unctad.org>
5. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку - <http://www.oecd.org>;
6. Статистична інформація - <http://oberon.sourceoecd.org>
7. Офіційний сайт Світового економічного форуму - <http://www.weforum.org>
8. Офіційний сайт Світової Організації торгівлі - <http://www.wto.org>
9. Офіційний статистичний сайт Євросоюзу - <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat>
10. Довідник для економістів. - Електроний ресурс. - Режим доступу: <http://www.catback.ru/articles/theory/control/controlling.htm>